

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **Ochranná organizace autorská – sdružení autorů děl výtvarného umění architektury a obrazové složky audiovizuálních děl**, se sídlem Praha 1, Masarykovo nábřeží 250, zastoupený JUDr. Ivanem Juřenou, advokátem se sídlem Zlín, Nábřeží 599, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Praha 1, Maltézské náměstí 471/1, o žalobě proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 6. 6. 2005, č. j. 8517/2005, o kasační stížnosti žalovaného - stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2006, č. j. 11 Ca 210/2005 - 118, o návrhu žalovaného - stěžovatele na přiznání odkladného účinku své kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2006, č. j. 11 Ca 210/2005 – 118 **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2006, č. j. 11 Ca 210/2005 - 118, podal kasační stížnost žalovaný – nyní stěžovatel (§ 105 odst. 1 s. ř. s.). Současně v kasační stížnosti navrhl, aby jí Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek, protože vyhlášky, které jsou zmíněny v zesouladňovaném rozhodnutí OOA-S byly ke dni 1. 12. 2000 zrušeny a absence zesouladňovacího rozhodnutí by vedla ke zmatkům a ke znejistění subjektů povinných k odvádění odměn ohledně otázky, které subjekty jsou k výběru odměn oprávněny.

Písemností ze dne 21. 12. 2006 vzal stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku zpět.

Písemností ze dne 15. 5. 2007 požádal stěžovatel opět o přiznání odkladného účinku své kasační stížnosti s odůvodněním, že původní návrh vzal zpět v naději, že sporné vztahy mezi žalobcem a kolektivním správcem DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura (dále jen DILIA) se podaří narovnat takovým způsobem, že bude možno vydat rozhodnutí o uvedení oprávnění žalobce k výkonu hromadné správy do souladu s autorským zákonem č. 121/2000 Sb., což se nestalo, a proto po uvážení možných nereparabilních dopadů a s přihlédnutím k níže uvedeným důvodům, dospěl stěžovatel, jako ústřední orgán státní správy odpovědný mj. i za řádné fungování kolektivní správy, k závěru, že je zapotřebí

sistovat účinek rozsudku Městského soudu v Praze. Stěžovatel je přesvědčen, že respektováním právního názoru Městského soudu v Praze (tzn. že by oprávnění k rozdělování tzv. náhradních odměn vztáhl i na jejich výběr od povinných osob) by vznikla situace, která by nerespektovala platnou úpravu autorského zákona a ve svých důsledcích, zasahujících do předmětných částí oprávnění DILIA, OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním (dále jen OSA), ale také nového kolektivního správce Ochranné asociace zvukařů – autorů (OAZA), by způsobila naprostý chaos a rozvrat ve výkonu kolektivní správy, a tím i právní nejistotu jak oprávněných osob (zejména autorů, pro něž jsou tyto odměny vybírány), tak osob povinných, pro které tato nejistota může být vítanou záminkou k neplnění zákonem stanovených povinností. Oprávnění, na základě kterých vykonávají DILIA a OSA kolektivní správu práva na náhradní odměnu v rozsahu výběru odměn pro všechny autory (včetně autorů děl výtvarných a architektonických) jsou pravomocná, nebyla nikým napadena ani zrušena a pro jakýkoli zásah do těchto oprávnění již uplynuly veškeré lhůty. Odnětí oprávnění dle § 99 autorského zákona v tomto případě nepřipadá v úvahu, neboť zde není ani jeden z důvodů, pro které může stěžovatel oprávnění odejmout. Za této situace by bylo v jednoznačném rozporu s autorským zákonem, který vychází z principu monopolu oprávnění k výkonu kolektivní správy pro jednotlivé kategorie nositelů práv (viz § 98 odst. 6 písm. c/ autorského zákona) a rovněž s běžnou praxí v zahraničních právních úpravách, kdyby na základě nově vydaného rozhodnutí byl vedle oprávněných kolektivních správců DILIA (z reprografie), resp. OSA (z přístrojů a nenahraných nosičů) k výběru náhradních odměn pověřen další kolektivní správce. Tak by totiž byl vytvořen stav, kdy by k výběru náhradních odměn bylo oprávněno několik kolektivních správců (přesněji dva - OSA a žalobce v případě výběru z nosičů, resp. DILIA a žalobce v případě výběru z reprografie, přičemž jejich oprávnění by se, pokud jde o autory oboru výtvarného a architektonického překrývaly).

K návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti se vyjádřil žalobce písemností ze dne 4. 6. 2007 tak, že nejsou splněny podmínky pro vyhovění tomuto návrhu. Tvrdil, že oprávnění k výkonu hromadné správy žalobce ze dne 9. 7. 1997 nikterak žalobce neomezovalo ve výběru odměn. Bylo-li mu oprávnění k hromadné správě práv uděleno, pak ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b/ ZHRS byl povinen sjednávat vyšší odměn a náhrad za užití předmětů ochrany podle autorského zákona, tyto odměny a náhrady vybírat, stanovit způsob jejich rozdělování nositelům práv a tyto odměny a náhrady rozdělovat a vyplácet nositelům práv. Pokud tedy oprávnění (rozhodnutí ze dne 9. 7. 1997) opravňovalo žalobce k výběru odměn a náhrad, je ve smyslu ustanovení § 106 odst. 7 autorského zákona jeho stanovisko, aby byl oprávněn k výkonu kolektivní správy i výběrem náhradních odměn, plně odůvodněné zákonnou transformací dle § 106 odst. 7 věty první autorského zákona. Dále žalobce uvedl, že pro stěžovatele výkon rozsudku Městského soudu v Praze nemůže znamenat nenahraditelnou újmu. Naopak by šlo o nenahraditelnou újmu žalobce, neboť bez oprávnění k výkonu kolektivní správy není sto vykonávat kolektivní správu autorských práv. Není také splněna podmínka, že přiznání odkladného účinku se nedotkne práv třetích osob. Právem nositelů práv ve smyslu ustanovení § 95 autorského zákona je, aby jejich majetková práva, jejichž výkon je povinně kolektivní - § 96 odst. 1 autorského zákona, nebo kvazi povinně kolektivní - § 101 odst. 9 autorského zákona, vykonávala osoba, pověřená rozhodnutím stěžovatele. Chybí-li takové rozhodnutí, jsou práva nositelů práv fakticky popřena, poněvadž bez pozitivního rozhodnutí není možno zákonem vymezená práva vykonávat. Není splněna ani podmínka, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Veřejným zájmem v posuzovaném případě je, aby byl umožněn řádný výkon kolektivní správy a odstraněn nežádoucí stav, kdy kolektivní správou děl výtvarných umění není žádná osoba pozitivně pověřena, ačkoli některá práva vyžadují povinný výkon

kolektivním správcem. Autoři a jiní nositelé práv jsou tak o své odměny připravováni a tento stav již nelze déle prodlužovat. Veřejný zájem spočívá v naplnění poslání kolektivní správy, kterým je kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti. Přiznání odkladného účinku by se tohoto veřejného zájmu z uvedených důvodů dotklo, protože by obnovilo stav nejistoty jak v umělecké obci, tak uživatelské veřejnosti. Prodloužil by se neústavní stav nevydání plně zesouladněného oprávnění žalobci, který již ostatně nastal.

Podle ustanovení § 107 zákona s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přiznává odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro „žalobce“ nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se v usnesení ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 vztahujícím se k nečinnosti správního orgánu, jehož některé závěry však lze použít i v této věci vyjádřil tak, že „Zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost.

I správní orgán může navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce (§ 73 odst. 2 a 4, § 107 s. ř. s.). Samotné podání kasační stížnosti, není-li ze zákona spojeno s odkladným účinkem či nebyl-li vysloven soudním rozhodnutím, nemá však na plnění povinností správním orgánem žádný vliv.“

Pokud bylo správní rozhodnutí krajským soudem zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, pak přiznání odkladného účinku v sobě nese pouze to, že není realizován rozsudek krajského soudu, tedy, že správní orgán není oprávněn, ani povinen v řízení pokračovat a ve věci znovu rozhodnout. Předpokladem však je podání návrhu na jeho přiznání stěžovatelem, a to návrhu odůvodněného negativními důsledky výkonu rozhodnutí krajského soudu, které Nejvyšší správní soud v každém konkrétním případě uváží ve vztahu k zákonným podmínkám.

Stěžovatel odůvodnil žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zejména tím, že bez přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a tedy povinnosti pokračovat v řízení a respektovat závazný právní názor vyslovený ve zrušujícím rozsudku městského soudu (tzn. že by u žalobce oprávnění k rozdělování tzv. náhradních odměn vztáhl i na jejich výběr od povinných osob), by vznikla situace, která by ve svých důsledcích, zasahujících do předmětných částí oprávnění DILIA, OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním (dále jen OSA), ale také nového kolektivního správce Ochranné asociace zvukařů – autorů (OAZA), způsobila naprostý chaos a rozvrat ve výkonu kolektivní správy, a tím i právní nejistotu jak oprávněných osob (zejména autorů, pro něž jsou tyto odměny vybírány), tak osob povinných, pro které tato nejistota může být vítanou záminkou k neplnění zákonem stanovených povinností. V důsledku závazného právního názoru vysloveného v napadeném rozsudku městského soudu by totiž stěžovatel byl povinen vydat nové rozhodnutí na základě něhož by k výběru náhradních odměn byl pověřen další kolektivní správce vedle již pověřených (na základě pravomocných rozhodnutí) oprávněných

kolektivních správců DILIA (z reprografie), resp. OSA (z přístrojů a nenahraných nosičů). Tak by k výběru náhradních odměn bylo oprávněno několik kolektivních správců (přesněji dva – OSA a žalobce v případě výběru z nosičů, resp. DILIA a žalobce v případě výběru z reprografie, přičemž jejich oprávnění by se, pokud jde o autory oboru výtvarného a architektonického překrývaly). V tom (možném zmatku) spatřuje stěžovatel nenahraditelnou újmu. Stěžovatel jako ústřední orgán státní správy odpovědný mj. i za řádné fungování kolektivní správy má za to, že do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti je nutné za pomoci přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti takové účinky vyloučit.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu je pojem nenahraditelná újma relativní. Mělo by se zřejmě jednat o újmu nenapravitelnou a nezvratnou. Nenahraditelná újma, která by stěžovateli při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí mohla vzniknout, a jež je základní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [§ 73 odst. 2 s. ř. s.], musí tedy představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit. S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům. O takový případ však, podle názoru Nejvyššího správního soudu, v této věci jde. Stěžovatel svůj návrh řádně odůvodnil a Nejvyšší správní soud má za to, že „naprostý chaos a rozvrat ve výkonu kolektivní správy“ tvrzený stěžovatelem jako ústředním orgánem státní správy odpovědným mj. i za řádné fungování kolektivní správy může být považován za jeho nenahraditelnou újmu. Přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. K tvrzení žalobce, že naopak by šlo o jeho nenahraditelnou újmu, neboť bez oprávnění k výkonu kolektivní správy k výběru náhradních odměn není sto vykonávat kolektivní správu autorských práv, Nejvyšší správní soud uvádí, že jejich výběrem je pověřen jiný kolektivní správce a proto by v období do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nemělo dojít k tvrzené újmě, ani se přiznání odkladného účinku nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv žalobce ani jiných třetích osob. Přiznání odkladného účinku z důvodů uvedených výše není v rozporu s veřejným zájmem.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2007

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu